प्रदेश सभा चिनारी

२०७८

प्रदेश सभा सचिवालय

बागमती प्रदेश

हेटौंडा,मकवानपुर, नेपाल

नेपालको राष्ट्रिय झण्डा

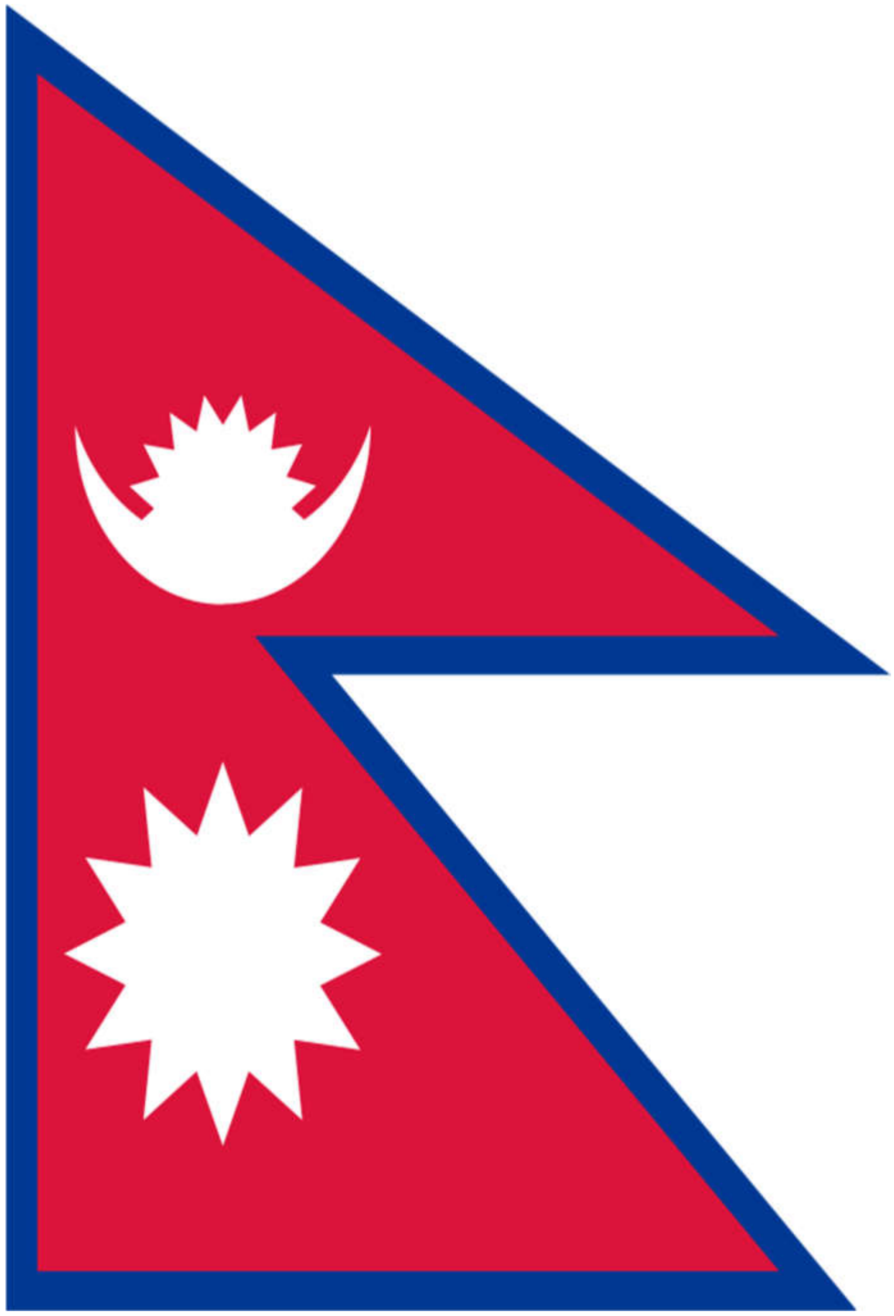

नेपालको राष्ट्रिय गान

सयौं थुँगा फूलका हामी एउटै माला नेपाली
सार्वभौम फैलिएका मेची-महाकाली।

प्रकृतिका कोटी कोटी सम्पदाको आँचल
वीरहरुका रगतले स्वतन्त्र र अटल

ज्ञानभूमि शान्तिभूमि तराई पहाड हिमाल
अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल

बहुल जाति भाषा धर्म संस्कृति छन् विशाल
अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो जय जय नेपाल।

नेपालको निशान छाप

बागमती प्रदेश सभाको लोगो

नेपालको नक्शा

सुदुर पश्चिम प्रदेश
कर्णाली प्रदेश
गण्डकी प्रदेश
बागमती प्रदेश
प्रदेश नं. १
मधेश प्रदेश
लुम्बिनी प्रदेश
दार्चुला
बैतडी
बझाङ
बाजुरा
डडेलधुरा
डोटी
अछाम
कञ्चनपुर
कैलाली
हुम्ला
मुगु
कालीकोट
जुम्ला
डोल्पा
दैलेख
जाजरकोट
रुकुम पश्चिम
सुर्खेत
सल्यान
रुकुम पूर्व
बर्दिया
बाँके
दाङ
रोल्पा
प्युठान
गुल्मी
अर्घाखाँची
पाल्पा
कपिलवस्तु
रुपन्देही
परासी
मुस्ताङ
मनाङ
म्याग्दी
बागलुङ
कास्की
लमजुङ
गोर्खा
पर्वत
स्याङजा
तनहुँ
नवलपुर
चितवन
धादिङ
रसुवा
नुवाकोट
सिन्धुपाल्चोक
दोलखा
काठमाडौं
भक्तपुर
ललितपुर
काभ्रेपलान्चोक
मकवानपुर
रामेछाप
सिन्धुली
सोलुखुम्बु
संखुवासभा
ताप्लेजुङ
ओखलढुङ्गा
खोटाङ
भोजपुर
तेह्रथुम
पाँचथर
धनकुटा
उदयपुर
इलाम
सुनसरी
मोरङ
झापा
पर्सा
बारा
रौतहट
सर्लाही
महोत्तरी
धनुषा
सिराहा
सप्तरी

बागमती प्रदेशको नक्सा

चिनारी प्रकाशन समिति

संरक्षकः

माननीय सानु कुमार श्रेष्ठ - सभामुख

माननीय राधिका तामाङ - उपसभामुख

सम्पादन समूहः

संयोजकःसचिव श्री कृष्ण हरि खड्का

सदस्यःउपसचिव श्री सपना अधिकारी

सदस्यःअधिकृत सातौं श्री गोविन्द अधिकारी

सदस्यः अधिकृत छैठौं श्री शिवराम बोहरा

सदस्यः माईक अपरेटर श्री धिरज ढकाल

विशेष सहयोगः

अधिकृत आठौं श्री सुन्दर पन्त

अधिकृत सातौं श्री अम्बिक घिमिरे

कम्प्युटर अधिकृत छैठौं श्री उमेश सोती

माईक अपरेटर श्री सुशान्त महत

कम्प्युटर अपरेटर श्री रिपेश दाहाल

कम्प्युटर अपरेटर श्री रविन्द्र नापित

प्रकाशकः

प्रदेश सभा सचिवालय, बागती प्रदेश, हेटौंडा, मकवानपुर, नेपाल

सम्पर्क नम्बर	:	०५७ ५२४८८९, ५२७५०८
वेबसाइट	:	https://provincialassembly.bagamati.gov.np/
ईमेल	:	state3assembly@gmail.com/pradeshsabha@p3.gov.np
संख्या	:	३०० प्रति

माननीय सानु कुमार श्रेष्ठ
सभामुख

प्रदेश सभा
बागमती प्रदेश
हेटौंडा,मकवानपुर,नेपाल

शुभकामना

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालका सात प्रदेशहरुमध्ये संघीय राजधानी भएको, सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएको, विकासका हरेक सूचकाङ्कहरुमा अगाडि रहेको, साक्षर प्रदेश बागमती प्रदेशको प्रदेश सभाले आफ्नो स्थापनाको चौथो वर्ष पूरा गरी पाँचौ वर्षमा प्रवेश गरेको उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण प्रदेशबासी, दिदीबहिनी, दाजुभाइमा हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु।यस सुखद अवसरमा प्रदेश सभाले गएको वर्षमा गरेका विभिन्न गतिविधिहरु, प्रदेशको भौगोलिक, जनसांख्यिक तथा राजनीतिक विवरणहरु समेटेर बागमती प्रदेश सभाले यस पुस्तकप्रकाशन गर्न सकेकोमाअत्यन्तै खुसी लागेको छ।विभिन्न चुनौतिका बावजुत पनि प्रदेश सभाले सम्पादन गरेका कार्यहरु भविष्यका लागि पनि पढ्न र बुझ्न पाउनुपर्ने कुरालाईमनन् गर्दै प्रदेश सभा सचिवालयले यो पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेको हो।यस्ता प्रकाशनहरुले प्रदेश सभाको गतिविधिको व्यवस्थित अभिलेखीकरण गर्नुका साथै सम्पादित कार्यहरुलाई पारदर्शीरुपमा आम पाठकहरु माझ प्रस्तुत गर्न मद्धत गर्नेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु।

कोरोना महामारीका कारण अघिल्ला दुई वर्षहरु जस्तै यो वर्षको वार्षिकोत्सव समारोह पनि भव्यरुपमा मनाउन नपाउने अवस्था सिर्जना भएको छ।यस्तो विषम् परिस्थितिमा सामाजिक दुरी कायम गर्दै सरकारले तोकेका सुरक्षा मापदण्डको पालना गर्दै प्रदेश सभाको वार्षिकोत्सव कार्यक्रमलाई मनाउन गइरहेकाछौं।यस्तो बेला यहीप्रकाशनले नै वार्षिकोत्सवको सान्दर्भिकतालाई प्रष्ट्याउने छ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु।यो पुस्तक प्रकाशन गर्न अहोरात्र खट्नुहुने प्रकाशन समितिका साथीहरु तथा सल्लाह सुझाव उपलब्ध गराउनुहुने माननीयहरु प्रति आभार व्यक्त गर्दै सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

सानुकुमार श्रेष्ठ
सभामुख

माननीय राधिका तामाङ
उप-सभामुख

प्रदेश सभा
बागमती प्रदेश
हेटौंडा,मकवानपुर,नेपाल

शुभकामना

आन्दोलनहरुबाट स्थापित संघीयताको सफल कार्यान्वयन पछि स्थापना भएको बागमती प्रदेशको प्रदेश सभाले आफ्नो स्थापनाको चौथो वर्ष पूरा गरी पाँचौ वर्षमा प्रवेश गरेको अवसरमा सम्पूर्ण नेपाली तथा प्रदेशबासी महानुभावहरुमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु। प्रदेश सभा परिवर्तनका पक्षधरहरुले विभिन्न आन्दोलनहरुमा गरेका बलिदानीको त्याग र समर्पणको निसानीको रुपमा रहेको एउटा अमूल्य निधि हो। प्रदेश सभा संघीयताका पक्षधर तमाम नागरिकको आस्थाको धरोहर पनि हो। प्रदेश सभाको वार्षिकोत्सवको अवसरमा संघीयताका पक्षधर आम नागरिकका पक्षमा अविचलित भई लागि रहन प्रेरणा मिलोस् भन्ने कामना पनि व्यक्त गर्दछु। देश कठिन र विषम् परिस्थितिबाट गुज्रिरहेको यो अवस्थामा प्रदेश सभामार्फत नागरिकका पक्षमा तथा परिवर्तनलाई स्थायित्व दिने खालका नीति निर्माणमा सबैको ध्यान जान सकोस् भन्ने कामना व्यक्त गर्दछु।

प्रदेश सभाले वार्षिकोत्सवको अवसरमा प्रकाशन गरेको पुस्तकले हाम्रो प्रदेशको वास्तविक चिनारी दिने छ भन्ने अपेक्षा गरेको छु। यस्ता प्रकाशनहरुले प्रदेशको बारेमा तथा प्रदेश सभाले गरेका कार्यहरुको बारेमा यथेष्ट जानकारी प्रदान गर्नेछ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु। पुस्तक प्रकाशनका लागि खट्नुहुने सम्पूर्णलाई मुरीमुरी धन्यवाद व्यक्तगर्दै प्रकाशनका लागि सहयोग गर्ने सबैपक्ष प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

राधिका तामाङ
उपसभामुख

कृष्ण हरि खड्का
सचिव

प्रदेश सभा
बागमती प्रदेश
हेटौंडा,मकवानपुर,नेपाल

शुभकामना

बागमती प्रदेशको प्रदेश सभाले स्थापनाको चौथो वर्ष पूरागरी पाँचौ वर्ष प्रवेश गरेको सुखद अवसरमासम्पूर्ण प्रदेशबासीमा हार्दिक शुभकामनाव्यक्त गर्दछु।प्रदेश सभाको वार्षिकोत्सव भव्यरुपमा मनाउने हामी सबैको चाहनालाई अघिल्ला दुई वर्ष जस्तै यो वर्ष पनि कोरोना महामारीले प्रभावित बनाएको छ।यद्यपी हामीले यो महामरीको चुनौतिलाई अवसरको रुपमा सदुपयोग गर्दै अभिलेखीकरणलाई जोड दिने प्रयास गरेकाछौं।सार्वजनिक प्रशासनमा अभिलेखको ठूलो महत्व हुन्छ भन्ने कुरालाई हृदयङ्गम गर्दै प्रदेश सभा तथा बागमती प्रदेशका विभिन्न विषयवस्तु एवं अन्य प्रदेशको संक्षिप्त विवरणहरुको समेत समावेश हुनेगरी हामीले यो वर्ष यो पुस्तकप्रकाशन गरेकाछौं।

हाम्रो यो प्रकाशनले बागमती प्रदेशलाई जान्न बुझ्न खोज्नेहरुको लागि प्राथमिक जानकारीको बलियो साधनको काम गर्नेछ भन्ने अपेक्षा गरेकाछौं।यस्ता प्रकाशनहरु भविष्यका लागि समेत अध्ययन सामाग्रीको रुपमा रहिरहने हुँदा यस्ता सामाग्रीको महत्व पछिसम्मै हुनेछ।यो पुस्तकअध्ययन गरी यसका कमीकमजोरीहरु भए सल्लाह सुझावहरु समेत उपलब्ध गराईदिनुहुन अनुरोध गर्दछु।

कृष्णहरि खड्का
सचिव

विषयसूची

१. प्रदेश..१
१.१ बागमती प्रदेश १
१.२ प्रदेश नं.१ ....२
१.३ मधेश प्रदेश २
१.४ गण्डकी प्रदेश...३
१.५ लुम्बिनी प्रदेश..३
१.६ कर्णाली प्रदेश...४
१.७ सुदुरपश्चिम प्रदेश ४
२. बागमती प्रदेशको चिनारी ५
३. प्रदेश प्रमुखबाट सम्बोधनः- ७
४. बागमती प्रदेश सभा..८
४.१. प्रदेश सभाः ८
४.२. सभामुख र उपसभामुख :...९
४.३ संसदीय दलका पदाधिकारी :..१०
४.३.१ नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी (एमाले)...१०
४.३.२ नेपाल कम्यूनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र) १०
४.३.३ नेपाली काँग्रेस...१०
४.३.४ नेपाल कम्यूनिष्टपार्टी (एकीकृत समाजवादी) ११
४.३.५ विवेकशिल साझा पार्टी...११
४.३.६ नेपाल मजदुर किसान पार्टी ११
४.३.७ राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी...११
४.३.८ जनता समाजवादी पार्टी नेपाल..११
४.४. प्रदेश सभाका सदस्य :..१२
४.५. राजनितिक दलको प्रतिनिधित्व :...१८
४.६. सभाको बैठक :...१९
४.७. अध्यादेश/विधेयक :...२०
४.८. प्रदेश सभा सदस्यको उमेर समूह :..२१
४.९. प्रदेश सभा सदस्यको जिल्लागत विवरण : २२
४.१०. प्रदेश सभा सदस्यको शैक्षिक योग्यता :..२३
५. कार्यव्यवस्था परामर्श समिति...२४

६. सचिवालय संचालन तथा व्यवस्थापन समिति.. २५
७. विषयगत समितिको नाम र कार्यक्षेत्र.. २६
७.१ समिति गठन तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था..२६
७.२. समिति सभापति र समिति सचिवहरुको विवरण २७
८. प्रदेश सभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुविधाः.. २८
९. प्रदेश सभा नियमावलीका प्रावधानः- ३०
९.१. बैठकमा पालना गर्नुपर्ने नियमः- ३०
९.२ छलफलमा भाग लिने सदस्यले पालना गर्नुपर्ने नियम : ३०
९.३ नियमापत्ति : ३१
९.४ सदस्यको आचरण र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्थाः ३१
९.५ बैठकको सुव्यवस्थाः ३२
९.६ सभामा पेश हुने प्रस्तावः- ३२
९.७ प्रदेशसभा नियमावलीका महत्वपुर्ण विषयः..३२
१०. विदेशी अतिथिको भ्रमण..३४
११. प्रदेश सभा सचिव ३६
१२. प्रदेश सभा सचिवालय..३७
१२.१. स्वीकृत संगठन तालिकाः ३७
१२.२. प्रस्तावित संगठन तालिकाः ३८
१२.३. कर्मचारी विवरणः..३९
१२.४. संसदीय दलः ४१
१२.५. अभिलेख व्यवस्थापनः..४२
१२.६. सम्पूर्ण विवरण ४२
१२.७. डिजिटल संसदः..४३
१२.८. सचिवालय वार्षिक बजेटः ४४
१२.९ सचिवालयको आ.ब. २०७८/०७९ को वार्षिक कार्यक्रमहरु..४५
१२.१०. पुस्तकालय तथा पिजनहोल..४६
१२.११. मर्यादापालक र सुरक्षाकर्मीः..४७
१२.१२. वार्षिकोत्सव कार्यक्रमः ४८
१३. सचिवालयको भौतिक प्रगतिः..४९
१४. सचिवालयको आगामी कार्यदिशाः ४९

१.प्रदेश

१.१ बागमती प्रदेश

१.२ प्रदेश नं.१

१.३ मधेश प्रदेश

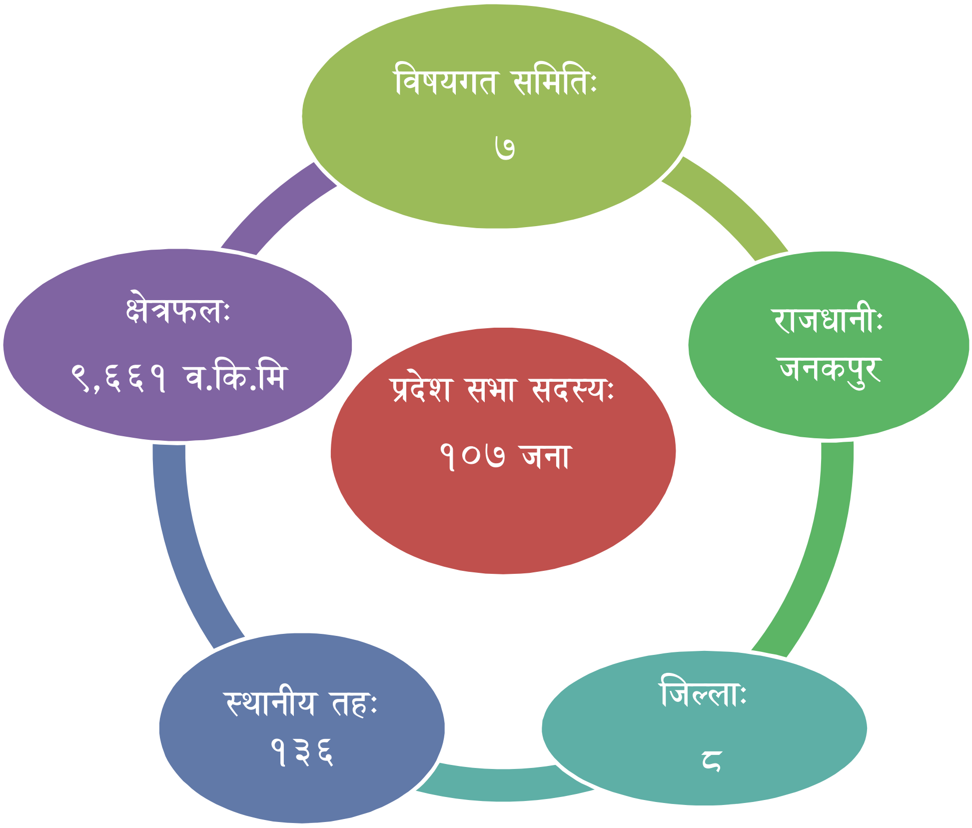

१.४ गण्डकी प्रदेश

१.५ लुम्बिनी प्रदेश

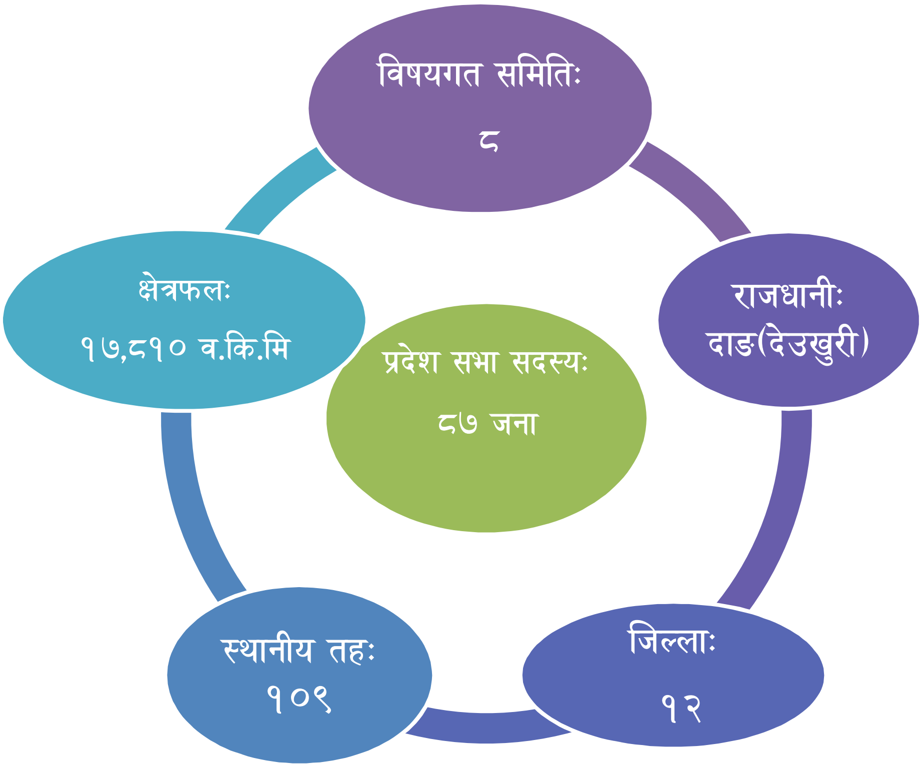

१.६ कर्णाली प्रदेश

१.७ सुदुरपश्चिम प्रदेश

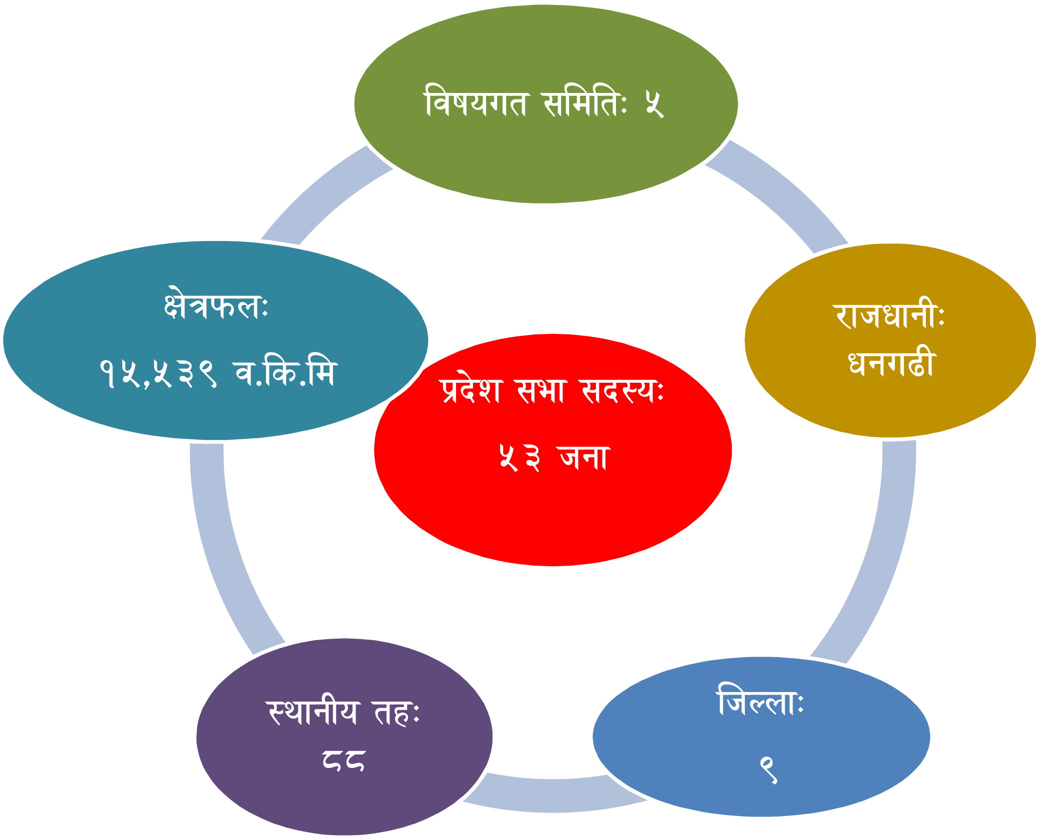

२. बागमती प्रदेशको चिनारी

क्षेत्रफलः-

२०,३०० वर्ग कि.मि

राजधानी :- हेटौंडा

(प्रदेश सभाबाट पारित मिति २०७६ पौष २७ गते)

नामाकरण :- बागमती

(प्रदेश सभाबाट पारित मिति २०७६ पौष २७ गते)

प्रदेशको कूल जनसंख्या :– ११६१२८४

(वि.सं.२०७८ को जनगणना अनुसार)

महिला जनसंख्या :– ३०५०४६८

पुरुष जनसंख्या :– ३०३३५७४

महानगरपालिका :– ३

उपमहानगरपालिका :– १

नगरपालिका :– ४१

गाउँपालिका :– ७४

वार्षिक कूल बजेट :– ५७ अर्ब ७२ करोड ९ लाख २७ हजार (आर्थिक वर्ष २०७८/७९)

जिल्ला संख्या :– १३

स्थानीय तह संख्या :– ११९

जम्मा वडा संख्या :– ११२१

वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर :– ०.९२ प्रतिशत(वि.सं.२०७८ को जनगणना अनुसार)

प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु

- युनेस्कोद्वारा विश्वसम्पदा सूचिमा समाविष्ट गरिएका सम्पदाहरुः– पशुपतिनाथ क्षेत्र, स्वयम्भुनाथ, बौद्धनाथ, बसन्पुर दरवार क्षेत्र, भक्तपुर दरवार क्षेत्र, पाटन दरवार क्षेत्र, चाँगुनारायण मन्दिर र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज

धार्मिक सम्पदाहरु

- यस प्रदेशमा हिन्दुहरुको आराध्यदेव पशुपतिनाथ (काठमाडौं), बूढानीलकण्ठ (काठमाडौं), स्वयम्भूनाथ (काठमाडौं), चाँगुनारायण (भक्तपुर), गोसाइकुण्ड (रसुवा), कालिञ्चोक भगवती (दोलखा), भिमेश्वर (दोलखा), लगायतका महत्वपूर्ण धार्मिक स्थलहरु छन्।

प्रमुख ताल र कुण्डहरू

- २० हजारी ताल, गोसाईकुण्ड, च्छोरोल्पा हिमताल, इन्द्रसरोवर, जटा पोखरी, पाँच पोखरी, आदि।

हिमश्रृखलाहरू/ हिमालहरु	•लाङटाङ हिमश्रृंखला, गौरीशंकर हिमश्रृंखलाआदि । • लाङटाङ,गौरीशंङ्कर,जुगल।
ऐतिहासिक गढी तथा किल्लाहरु	•मकवानपुरगढी, सिन्धुलीगढी, हरिहरपुरगढी, रसुवागढी, चिसापानीगढी आदि
बिमानस्थलहरु	•त्रिभूवन अन्तर्राष्ट्रिय बिमानस्थल (काठमाण्डौं) , भरतपुर बिमानस्थल (चितवन) र रामेछाप बिमानस्थल (मन्थली)
प्रमुख राजमार्गहरु	• त्रिभूवन राजपथ, पूर्वपश्चिम राजमार्ग,मदन भण्डारी राजमार्ग, कान्तिलोकपथ, वि.पि. कोइराला राजमार्ग, पृथ्वी राजमार्ग आदि।
निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष	•चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज , लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज, पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज,शिबपुरी राष्ट्रिय निकुञ्ज।
साक्षरता प्रतिशत	• ९७.२२ प्रतिशत (वि.सं. २०७८ असोज ११ मा देशकै पहिलो साक्षर प्रदेश घोषित)
आर्थिक बृद्धिदर	• ४.७ प्रतिशत (अनुमानित)

३.प्रदेश प्रमुखबाट सम्बोधनः-

नेपालको संविधानको धारा १८४ बमोजिम प्रदेश प्रमुखले प्रदेश सभाको बैठकमा प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरी वार्षिक रुपमा सम्बोधन गर्नुहुने प्रावधान रहेको छ। साथै प्रदेश प्रमुखले सभाको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बोधन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ।

(माननीय प्रदेश प्रमुख विष्णु प्रसाद प्रसाईज्यू प्रदेश सभा बैठकमा आ.व.२०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुहुदैं।)

४.बागमती प्रदेश सभा

४.१. प्रदेश सभाः

जम्मा सदस्य संख्या :– ११०

प्रत्यक्षः६६

समानुपातिकः ४४

पुरुष सदस्य संख्या :–७३ (६६.३६ प्रतिशत)

महिला सदस्य संख्या :– ३६ (३३.३६ प्रतिशत)

सदस्य सपथग्रहण :–मिति २०७४ माघ ७ गते

पहिलो अधिवेशन :–मिति २०७४ माघ १८ गते

राजधानी र नामाकरण :–मिति २०७६ पौष २७ गते

४.२. सभामुख र उपसभामुख :

नेपालको संविधानको धारा १८२ बमोजिम प्रदेश सभाको पहिलो बैठक प्रारम्भ भएको मितिले १५ दिन भित्र प्रदेश सभाका सदस्यहरुले आफु मध्येबाट प्रदेश सभाका सदस्यहरुले प्रदेश सभामुख र उपसभामुखको निर्वाचन गर्ने व्यवस्था रहेको छ। निर्वाचन गर्दा सभामुख वा उपसभामुख फरक दलको प्रतिनिधि र एक जना महिला हुने व्यवस्था रहेको छ। प्रदेश सभामुखको अनुपस्थितिमा उपसभामुखले सभाको अध्यक्षता गर्ने व्यवस्था रहेको छ। प्रदेश सभाको २०७४ माघ २७ गतेको बैठकले प्रदेश सभाको सभामुख पदमा माननीय सानु कुमार श्रेष्ठ र २०७४ माघ २८ गतेको बैठकले उपसभामुख पदमा माननीय राधिका तामाङलाई निर्विरोध निर्वाचित गरेको थियो। प्रदेश सभाको पहिलो बैठकको अध्यक्षता प्रदेश सभाको ज्येष्ठ सदस्य माननीय डोरमणि पौडेलले गर्नुभएको थियो।

मा. डोरमणि पौडेल
जेष्ठ सदस्य

मा.सानु कुमार श्रेष्ठ
सभामुख

मा. राधिका तामाङ
उपसभामुख

४.३ संसदीय दलका पदाधिकारी :

४.३.१ नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी (एमाले)

मा. अष्टलक्ष्मी शाक्य
विपक्षी दलको नेता

मा. दीपक निरौला
प्रमुख सचेतक

४.३.२ नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

मा. शालिकराम जम्कट्टेल
नेता

मा. कुमारी मोक्तान
उपनेता

मा. बुद्धिमान माझी
प्रमुख सचेतक

मा. प्रतिमा श्रेष्ठ
सचेतक

४.३.३ नेपाली काँग्रेस

मा. ईन्द्र बहादुर बानिया
नेता

मा. कृष्णलाल भडेल
उपनेता

मा. राधा घले
प्रमुख सचेतक

मा. छिरिङ्ग दोर्जे लामा
सचेतक

४.३.४ नेपाल कम्यूनिष्टपार्टी (एकीकृत समाजवादी)

मा. राजेन्द्र प्रसाद पाण्डे
नेता

मा. कृष्ण प्रसाद शर्मा(खनाल)
उपनेता

मा. मुनु सिग्देल
मुख्य सचेतक

मा. बसुन्धरा हुमागाई
सचेतक

४.३.५ विवेकशिल साझा पार्टी

मा. रमेश पौडेल
नेता

४.३.६ नेपाल मजदुर किसान पार्टी

मा. सुरेन्द्रराज गोसाई
नेता

४.३.७ राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

....
नेता

४.३.८ जनता समाजवादी पार्टी नेपाल

मा. प्रेम बहादुर तामाङ
नेता

४.४.प्रदेश सभाका सदस्य :

मा. डा.अजय क्रान्ति शाक्य

मा. अरुण प्रसाद नेपाल

मा. अष्ट लक्ष्मी शाक्य (बोहोरा)

मा. आङ देण्डी लामा

मा. आशामाया तामाङ

मा.इन्द्रमाया गुरुङ्ग

मा. ईन्द्र बहादुर बानियाँ

मा. उर्मिला कर्माचार्य

मा. ओम बहादुर ग्लान

मा. कञ्चन खनाल

मा.कल्पना नेपाली

मा. कुमारी मुक्तान

मा. कुसुम कुमार कार्की

मा. कृष्ण प्रसाद भुर्तेल

मा. कृष्ण प्रसाद शर्मा खनाल

मा.कृष्णलाल भडेल

मा. केशव प्रसाद पोखरेल

मा. केशव राज पाण्डे

मा. केशव स्थापीत

मा. कैलाश प्रसाद ढुङ्गेल

मा. गणेशप्रसाद दुलाल

मा. गीता वाग्ले

मा. गोमा भुर्तेल

मा. घनश्याम दाहाल

मा. चन्द्र बहादुर लामा

मा.चेतनाथ संजेल

मा. छिरीङ्ग दोर्जे लामा

मा. जगत बहादुर सिम्खडा

मा. जिवन खड्का

मा. जीवन डंगोल

मा.जुनेली माया श्रेष्ठ

मा. डोरमणि पौडेल

मा. दावा दोर्जे लामा

मा. दिनेश महर्जन

मा. दिपेन्द्र श्रेष्ठ

मा. दीपक निरौला

मा. देवकी श्रेष्ठ

मा. नरोत्तम वैद्य

मा. नारायण बहादुर सिलवाल

मा. निमा लामा

मा.न्हुक्षे नारायण श्रेष्ठ

मा. पार्वती सिलवाल

मा. पुकार महर्जन

मा. प्रकाश श्रेष्ठ

मा. प्रतिमा श्रेष्ठ

मा.प्रदिप कुमार कटुवाल क्षेत्री

मा. प्रभात तामाङ

मा. प्रेम बहादुर तामाङ

मा. प्रेम बहादुर पुलामी

मा. बद्री मैनाली

मा.बलराम पौडेल

मा. बसुन्धरा हुमागाई

मा. बिजुला बर्मा राणा

मा. बिराज भक्त श्रेष्ठ

मा. बेली माया घले

मा.भावना सुवेदी

मा. भिमसेन खत्री

मा. मणिराम फुयाल

मा. माधव प्रसाद पौडेल

मा. मीना ज्ञवाली नेपाल

मा. मिलनबाबु श्रेष्ठ

मा. मुनु सिग्देल

मा. मैना अछामी

मा. युवराज दुलाल

मा. योगेन्द्र राज संग्रौला

मा. रचनाखड्का

मा. रजनी अमात्य जोन्छे

मा. रत्न प्रसाद ढकाल

मा. रमा आले मगर

मा. रमेश पौड्याल

मा.राजकाजी महर्जन

मा. डा. राजा राम कार्की क्षेत्री

मा. राजेन्द्र गुरुङ्ग

मा. राजेन्द्र प्रसाद पाण्डे

मा. डा. राजेन्द्र मान श्रेष्ठ

मा.राजेस शाक्य

मा. राधा घले

मा. राधिका तामाङ

मा. डा. राम कुमार अधिकारी

मा. रामलाल महतो

मा.रामेश्वर फुयाल

मा. रिता माझी

मा. रीना गुरुङ्ग

मा. लक्ष्मण लम्साल

मा. लाल कुमारी पुन

मा.लेखनाथ दाहाल

मा. वसन्त प्रसाद मानन्धर

मा. विजय सुवेदी

मा. विजया श्रेष्ठ के.सी.

मा. विनोद कुमार खड्का

मा.विशाल खड्का

मा. बुद्धिमान माझी

मा. शशिजंग थापा

मा. शान्ति थिङ्ग

मा. शान्तिप्रसाद पौडेल

मा.शालिकराम जम्कट्टेल

मा. शोभा शाक्य

मा. सन्त बहादुर प्रजा

मा. सरस्वती बस्नेत

मा. सरस्वती बाटी

मा. सरेशनेपाल

मा. सानुकुमार श्रेष्ठ

मा. सीता लामा

मा. सीता अधिकारी

मा. सुरेन्द्रराज गोसाई

मा.सृजना सायजू

मा. हिमाली गोले

मा. हिरानाथ खतिवडा

मा. ज्ञानेन्द्र शाक्य

४.५.राजनितिक दलको प्रतिनिधित्व :

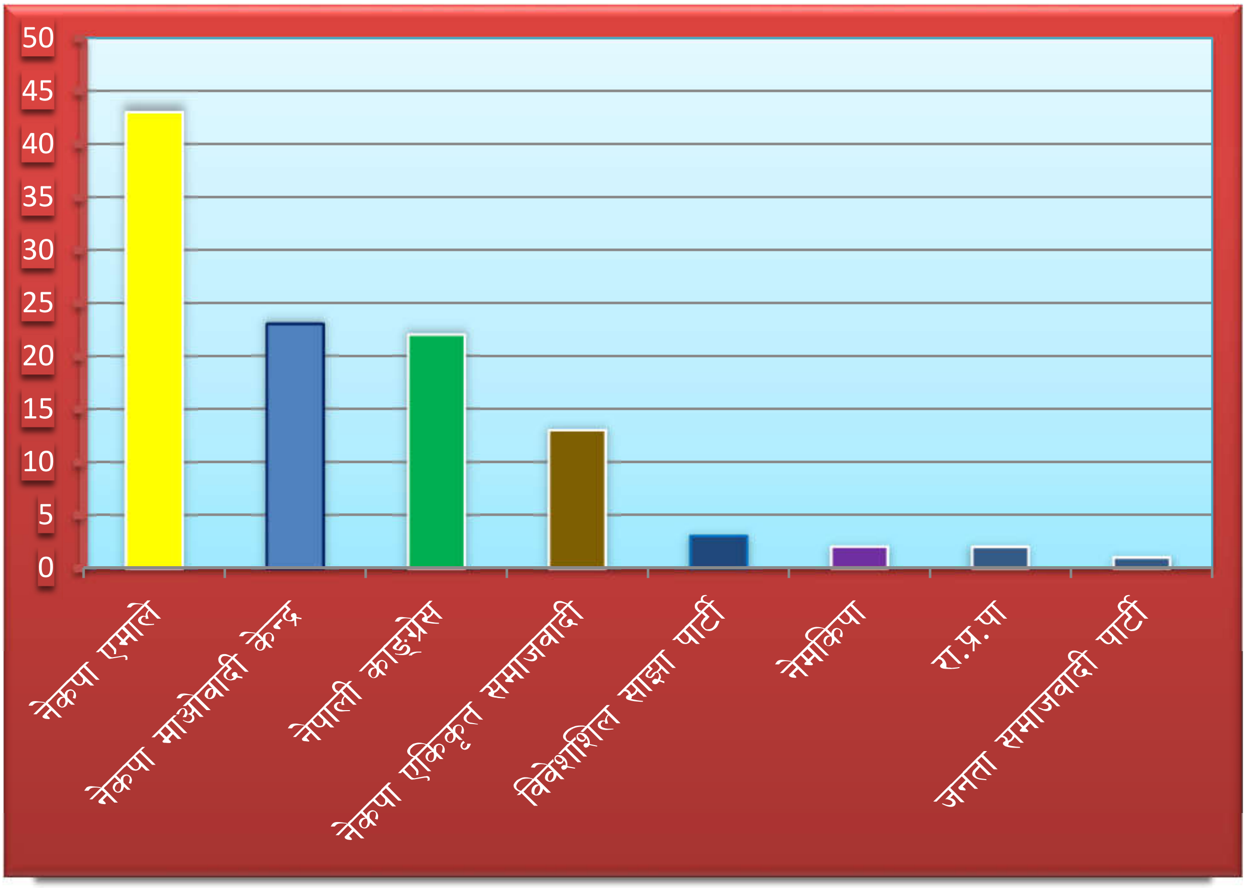

राजनितिक दल	सदस्य संख्या
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४३
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	२३
नेपाली काङ्ग्रेस	२२
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)	१३
विवेकशिल साझा पार्टी	३
नेपाल मजदुर किसान पार्टी	२
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	२
जनता समाजवादी पार्टी	१

४.६.सभाको बैठक :

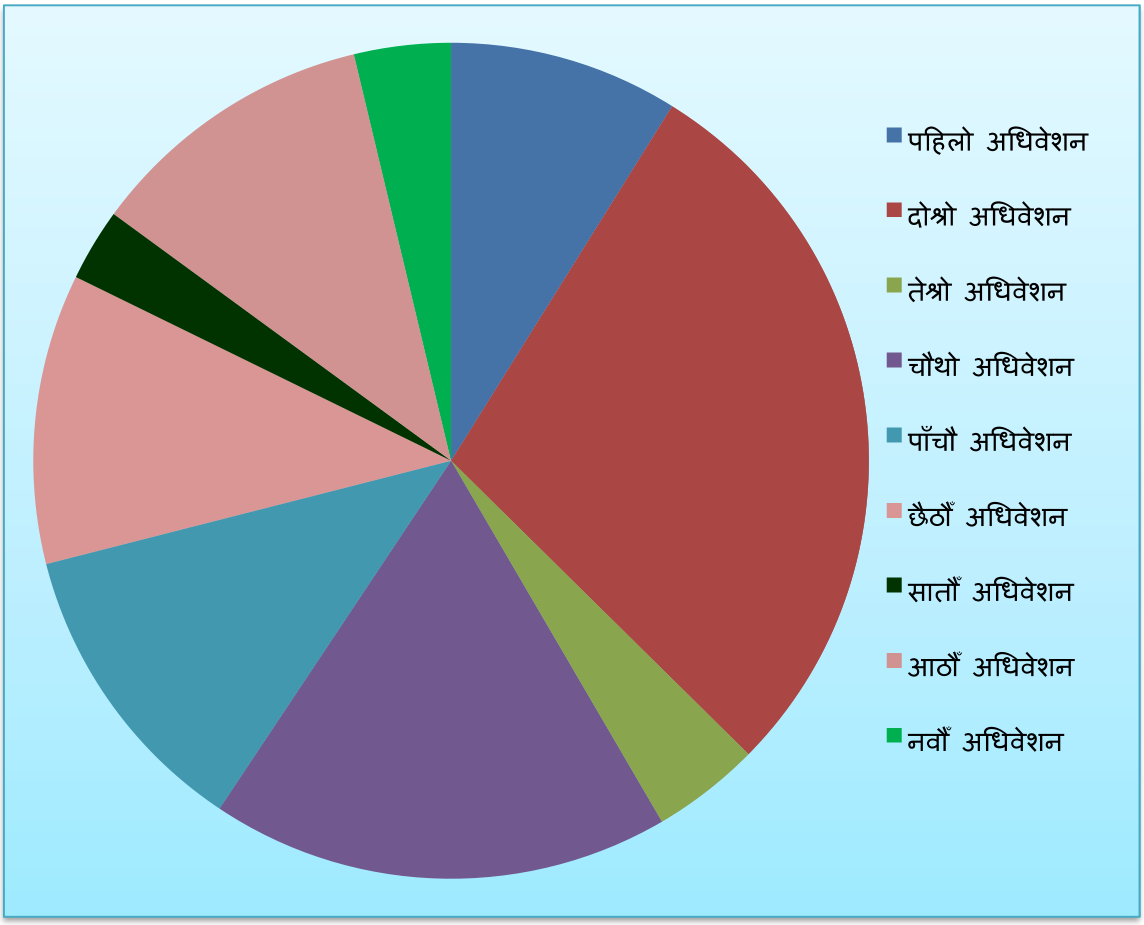

अधिवेशनअवधि		बैठक संङ्ख्या
पहिलो अधिवेशन	(२०७४ माघ १८ - २०७५ बैशाख १४)	१९
दोश्रो अधिवेशन	(२०७५ जेठ ०१ - २०७५ पौष १२)	६१
तेश्रो अधिवेशन	(२०७५ चैत्त १७ - २०७६ बैशाख १०)	०९
चौथो अधिवेशन	(२०७६ बैशाख २० - २०७६ भाद्र २५)	३८
पाँचौं अधिवेशन	(२०७६ पौष २१ - २०७६ चैत्र ०६)	२५
छैठौं अधिवेशन	(२०७७ जेठ १२ - २०७७ श्रावण ०८)	२४
सातौं अधिवेशन	(२०७७ माघ ०७ - २०७८ बैशाख ०७)	०६
आठौं अधिवेशन	(२०७८ जेठ १६ - २०७८ भाद्र ११)	२४
नवौं अधिवेशन	(चालू अवस्था)	०८
	जम्मा:-	२१४

४.७.अध्यादेश/विधेयक :

सि.नं.	अधिवेशन	दर्ता विधेयक	पारित विधेयक	अध्यादेश	विधेयकको अवस्था
१.	पहिलो	५	५		• सभाबाट पारित:६१
२.	दोश्रो	२६	२१		• मूल विधेयक: ४०
३.	तेस्रो	६	८		• संशोधन विधेयक:१२
४.	चौथो	१६	१५		• सालवसाली विधेयक:९
५.	पाचौं	०	४	३	• सभामा विचाराधिन:३
६.	छैठौं	६	६		• सचिवालयमा रहेको:२
७.	सातौं	१	०		• कुल सचिवालयमा दर्ता:६६
८.	आठौं	४	३		
९.	नवौं	२			
जम्मा		६६	६१		

४.८.प्रदेश सभा सदस्यको उमेर समूह :

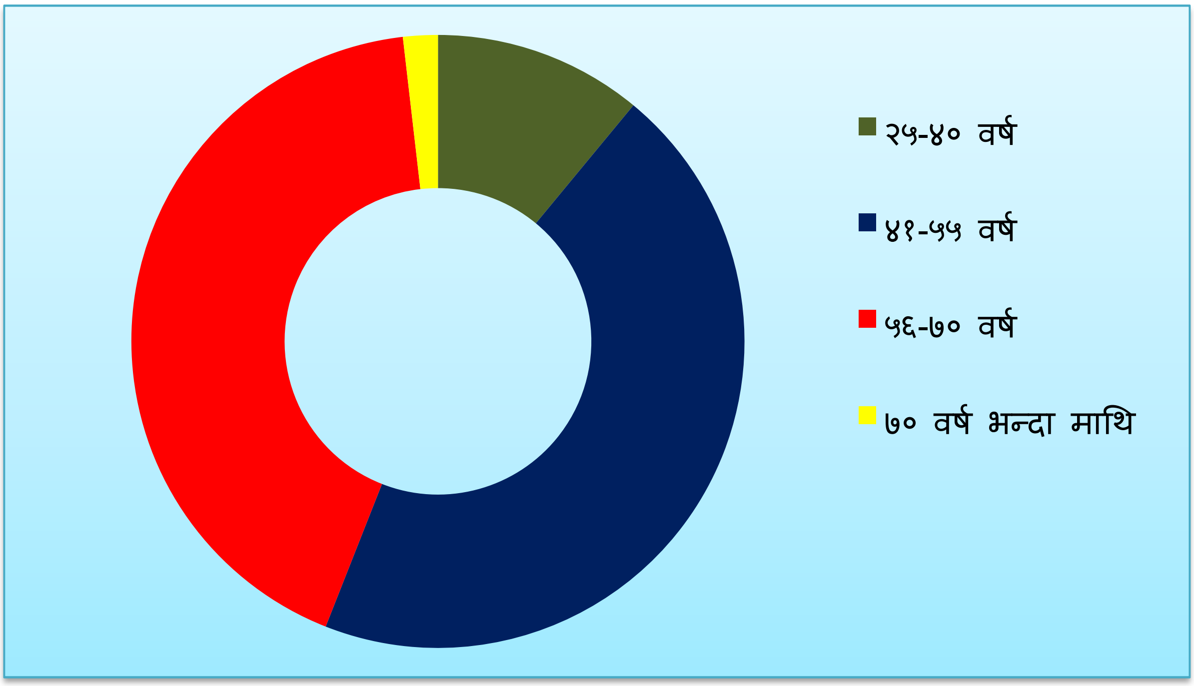

उमेर समुह

२५-४० वर्ष उमेर समुह	- १२ जना
४१-५५ वर्ष उमेर समुह	- ४९ जना
५६-७० वर्ष उमेर समुह	- ४६ जना
७१ वर्ष भन्दा माथि	- २ जना
जम्मा	- १०९ जना

४.९.प्रदेश सभा सदस्यको जिल्लागत विवरण :

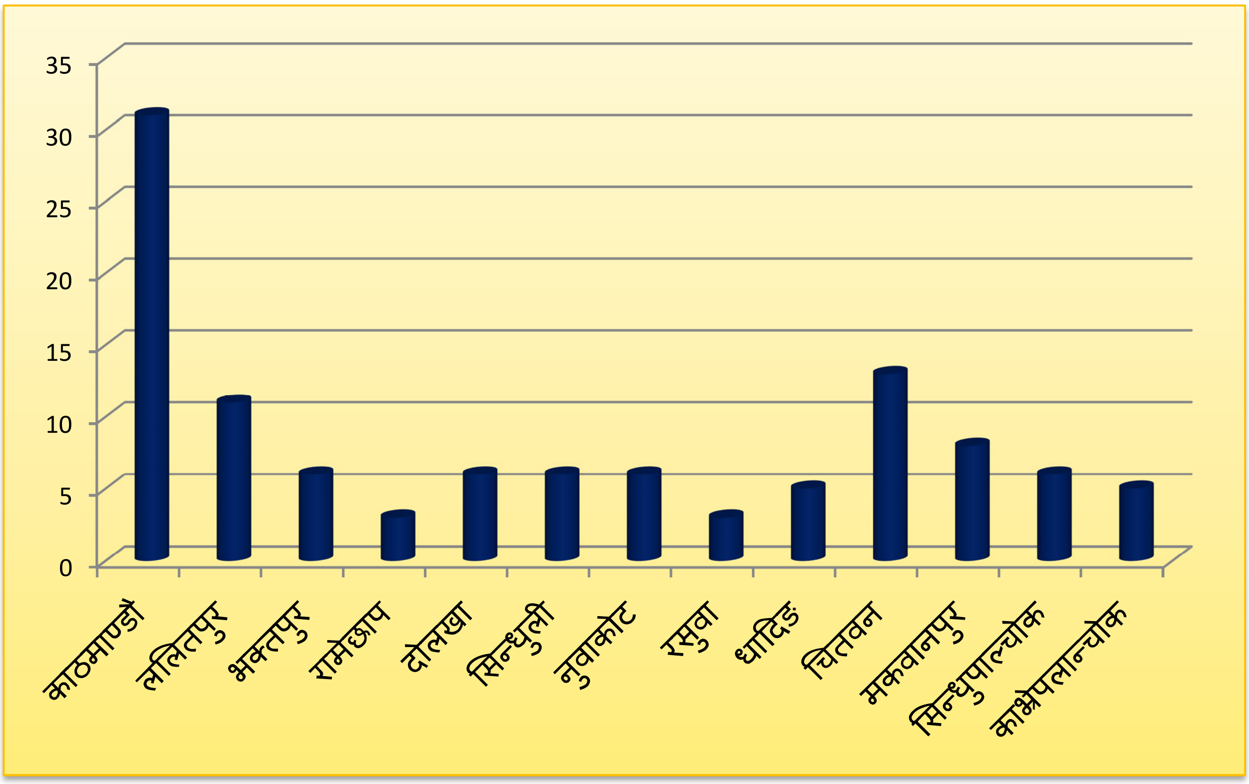

सि.नं.	जिल्ला	संख्या
१.	काठमाण्डौं	३१
२.	ललितपुर	११
३.	भक्तपुर	६
४.	सिन्धुपाल्चोक	६
५.	काभ्रेपलाञ्चोक	५
६.	रामेछाप	३
७.	दोलखा	६
८.	सिन्धुली	६
९.	नुवाकोट	६
१०.	रसुवा	३
११.	धादिङ	५
१२.	चितवन	१३
१३.	मकवानपुर	८
जम्मा		१०९

४.१०.प्रदेश सभा सदस्यको शैक्षिक योग्यता :

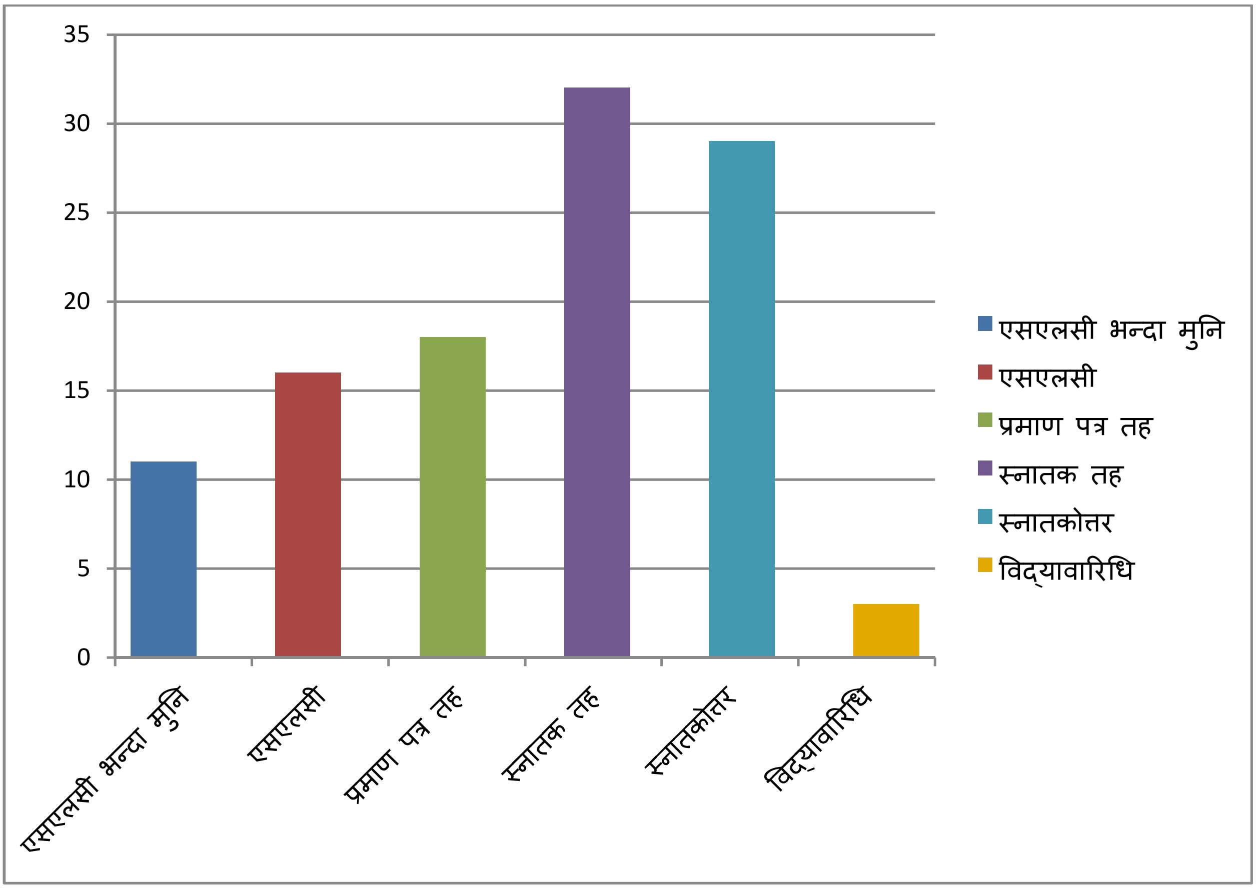

सि.नं.	शैक्षिक योग्यता	संख्या
१.	एस.एल.सी भन्दा मुनि	११
२.	एस.एल.सी	१६
३.	प्रमाण पत्र तह	१८
४.	स्नातक तह	३२
५.	स्नातकोत्तर	२९
६.	विद्यावारिधि	३
जम्मा		१०९

५.कार्यव्यवस्था परामर्श समिति

प्रदेश सभाका बैठकमा पेश हुने विषयहरुको प्राथमिकता तथा समयावधिको निर्धारण, बैठकलाई सुव्यवस्थित रुपले संचालन गर्ने लगायत सभामुखको परामर्शको लागि सभामुखको अध्यक्षतामा प्रदेश सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रत्येक राजनितिक दलको सदस्य समावेश हुने गरी बढीमा १७ जना सदस्य सहितको समिति गठन हुनेछ। प्रदेश सभाका उपसभामुख र प्रदेशको कानून मन्त्री क्रमशः पदेन उपाध्यक्ष र सदस्य रहने व्यवस्था छ।

माननीय सानुकुमार श्रेष्ठ
सभामुख (अध्यक्ष)

माननीय राधिका तामाङ
उपसभामुख (उपाध्यक्ष)

माननीय कृष्ण प्रसाद शर्मा खनाल
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्री (सदस्य)

मा. कञ्चन खनाल
सदस्य

मा. गणेश दुलाल
सदस्य

मा. छिरिङ्ग दोर्जे लामा
सदस्य

मा. पुकार महर्जन
सदस्य

मा. बुद्धिमान माझी
सदस्य

मा. रिता माझी
सदस्य

मा. रीना गुरुङ्ग
सदस्य

मा. शोभा शाक्य
सदस्य

मा सुरेन्द्रराज गोसाई
सदस्य

६. सचिवालय संचालन तथा व्यवस्थापन समिति

प्रदेश सभा र सचिवालयलाई सुचारु रुपले संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति निर्धारण गर्न तथा रेखदेख, नियन्त्रण र सुपरिवेक्षण गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन हुने प्रावधान रहेको छ।

सि.नं.	पदाधिकारी	पद
१	सभामुख	सभापति
२.	उपसभामुख	सदस्य
३.	प्रदेश सभा सचिव	सदस्य
४.	सचिवालय सचिव	सदस्य
५.	सचिवालयको प्रशासन शाखाको उपसचिव	सदस्य सचिव

सचिवालय संचालन तथा व्यवस्थापन समिति

माननीय सानु कुमार श्रेष्ठ
सभामुख
(सभापति)

माननीय राधिका तामाङ
उपसभामुख
(सदस्य)

श्री कृष्ण हरि खड्का
सचिव
(सदस्य)

७.विषयगत समितिको नाम र कार्यक्षेत्र

क्र.सं.	समितिको नाम	कार्यक्षेत्र
१	प्रदेश मामिला समिति	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, संवैधानिक आयोगका प्रतिवेदन(महालेखा परीक्षक र राष्ट्रिय प्रकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन बाहेक प्रदेश लोकसेवा आयोग र मुख्य न्यायधिवक्ताको वार्षिक प्रतिवेदन)।
२	अर्थ तथा विकास समिति	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा विकास मन्त्रालय, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्तीय आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन।
३	सार्वजनिक लेखा समिति	महालेखा परीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन, बेरुजू फछ्र्यौट र प्रदेश सरकारको सार्वजनिक लेखा सम्बन्धी।
४	शिक्षा, स्वास्थ्य तथा कृषि समिति	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, सामाजिक विकास मन्त्रालय।
५	उद्योग, पर्यटन तथा वातावरण समिति	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र उपभोक्ता हित सम्बन्धी।

७.१ समिति गठन तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

१. विषयगत समितिहरु ५ वटा रहेको छ।

२. प्रत्येक समितिमा बढीमा २२ जना सदस्यहरु मनोनित हुनेछ।

३. कुनै सदस्य एकैसाथ एक भन्दा बढी विषयगत समितिको सदस्य हुन नसक्ने।

४. आफु सदस्य नभएको समितिको बैठकमा सहभागी हुन चाहेमा १ दिन अगाडी समिति सभापतिलाई जानकारी दिई उपस्थित हुन सक्नेछ।

५. सभापतिको निर्वाचन सभामुखले तोकेको दिनमा हुनेछ।

६. समितिले कार्यविधि, कार्ययोजना र कार्यतालिका बनाउन सक्नेछ।

७. समितिले उपसमितिहरु गठन गर्न सक्नेछ।

८. समितिको वार्षिक प्रतिवेदनहरु वार्षिक अनुमान पेश हुनु अगावै सभामा पेश हुनेछ।

९. समितिमा सम्बन्धित अधिकारी वा विशेषज्ञको प्रवेश हुन सक्नेछ।

१०. समितिको गणपुरक संख्या एक चौथाई हुनेछ।

११. समितिको लगातार ५ वटा बैठकमा जानकारी नदिई अनुपस्थित भएमा सभामुखले सदस्यलाई समितिबाट हटाउन सक्नेछन्।

१२. समितिको निर्णय प्रमाणित सभापतिबाट हुनेछ।

१३. समितिका प्रत्येक समिति सचिवालय हुनेछ।

१४. समितिको कार्यक्षेत्रको निर्णय सभामुखले दिनेछन्।

१५. समितिका सभापतिहरुको बैठक सभामुखको सभापतित्वमा हुनेछ।

७.२. समिति सभापति र समिति सचिवहरुको विवरण

प्रदेश मामिला समिति	
मा. माधव प्रासद पौडेल सभापति	श्री त्रिपुरारी बखेल समिति सचिव

अर्थ तथा विकास समिति	
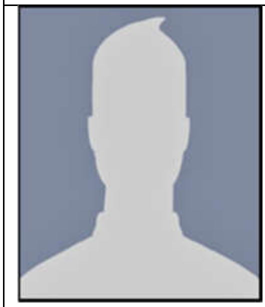	
.... सभापति	श्री मनोज कुमार गुप्ता समिति सचिव

सार्वजनिक लेखा समिति	
मा. न्हुक्षे नारायण श्रेष्ठ सभापति	श्री अम्बिक घिमिरे समिति सचिव

शिक्षा, स्वास्थ्य तथा कृषि समिति	
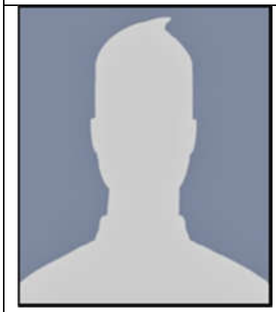	
.... सभापति	श्री सुन्दर पन्त समिति सचिव

उद्योग, पर्यटन तथा वातावरण समिति	
मा.रमा आले मगर सभापति	श्री प्रतिमा सापकोटा समिति सचिव

८. प्रदेश सभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक र सुविधाः

अनुसूची-१

(दफा ३,४,५,६,७,८ र ९ सँग सम्बन्धित)

पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने पारिश्रमिक तथा सुविधा

क्र. स.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	सभामुख	विपक्षी दलको नेता/ उपसभामुख	सत्तापक्षको मुख्य सचेतक, समितिका सभापति, विपक्षी दलको प्रमुख सचेतक	दलका प्रमुख सचेतक सत्तापक्षको सचेतक र विपक्षी दलको सचेतक	सदस्य
१	पारिश्रमिक	प्रति महिना रु.	६१४८०/-	५८०००/-	५६८४०/-	५४५२०/-	५२२००/-
२	बैठक भत्ता	प्रति दिन रु.	१०००/-	१०००/-	१०००/-	१०००/-	१०००/-
३	सञ्चार सुविधा (टेलिफोन, इन्टरनेट, पत्रपत्रिका)	प्रति महिना रु.	५०००/-	३०००, २०००/-	२०००/-	१५००/-	१५००/-
४	आवास सुविधा	प्रति महिना रु.	आवास उपलब्ध गराउने	आवास उपलब्ध गराउने/ २५०००/-	२५०००/-	१५०००/-	१५०००/-
५	फर्निचर (पाँच वर्षको अवधिमा एक पटक)	एक मुष्ठ रु.	--	०/५००००/-	५००००/-	५००००/-	५००००/-
६	निजी सचिवालय बन्दोवस्त	प्रति महिना रु.	२०००/-	१७५०/-	१७५०/-	१२००/-	--
७	सवारी इन्धन	प्रति महिना लि.	१५०	१२५	१२५	--	--
८	मोविल	त्रैमासिक लि.	१०	५	५	--	--
९	यातायात सुविधा	प्रति दिन रु.	--	--	--	--	१०००/-
१०	बिजुली/धारा	प्रति महिना	विल अनुसार	विल अनुसार/ २०००/-	२०००/-	२०००/-	२०००/-
११	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	२५००/-	२०००/-	२०००/-	२०००/-	२०००/-
१२	विदेश गर्दाको दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन अमेरीकी डलरमा	२००/-	१७५/-	१७५/-	१७५/-	१७५/-
१३	यात्रा बिमा	प्रति भ्रमण रु (लाखमा)	१०	१०	१०	१०	१०

अनुसूची-२

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

पदाधिकारी तथा सदस्यलाई दिइने अन्य सुविधा

क्र. स.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	सभामुख	विपक्षी दलको नेता/ उपसभामुख	सत्तापक्षको मुख्य सचेतक, समितिका सभापति, विपक्षी दलको प्रमुख सचेतक	दलका प्रमुख सचेतक सत्तापक्षको सचेतक र विपक्षी दलको सचेतक	सदस्य
१	स्वकीय सचिव	जना जना	उपसचिव शाखा अधिकृत	शाखा अधिकृत १/१	रा.प.अनं.प्रथम नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम नायव सुब्बा
२	कम्प्यूटर अपरेटर (रा.प.अनं.प्रथम)	जना	१	१/१	--	--	--
३	कार्यालय सहयोगी (प्रथम स्तर)	जना	१	२/१	--	--	--
४	हलुका सवारी चालक (प्रथम स्तर)	जना	२	१/१	१	१	--
५	अतिथि सत्कार	प्रति महिना रु.	१००००	५०००/५०००	४०००	३५००	३०००

९.प्रदेश सभा नियमावलीका प्रावधानः-

९.१. बैठकमा पालना गर्नुपर्ने नियमः-

(क) बैठक कक्षमा सभामुख प्रवेश गर्दा सबै सदस्यले सम्मान प्रकट गर्न उठ्नु पर्ने,

(ख) सभामुखले बैठक समक्ष सम्मान प्रकट गरी आशन ग्रहण गर्नु पर्ने,

(ग) सभामुखको ध्यानाकर्षण गर्नका निमित्त उठ्नु पर्ने र सभामुखले निजको नाम बोलाएपछिवाइशारा गरेपछि मात्र बोल्नु पर्ने,

(घ) बैठकमा बोल्न चाहने सदस्यले सभामुखको अनुमति लिएर मात्र बोल्नु पर्ने,

(ङ) बैठकमा भाग लिने सदस्यले बोल्दा सभामुखलाई सम्बोधन गरेर बोल्नु पर्ने र सभामुखले अन्यथा आदेश दिएमा बाहेक उभिएर बोल्नु पर्ने,

(च) सभामुखको आसन तथा बोलिरहेको सदस्यको बिचबाट हिंड्न र सभामुखको आसनतर्फ पिठ्यूँ फर्काएर बस्नु नहुने,

(छ) बैठक स्थगित भई सभामुख बैठकबाट बाहिर निस्केपछि मात्र अरु सदस्यहरुले बैठक कक्ष छाड्नु पर्ने,

(ज) सभामुखले बैठकलाई सम्बोधन गरिरहेको समयमा कुनै पनि सदस्यले स्थान छाड्न नहुने र सभामुखले बोलेका कुरा ध्यानपूर्वक सुन्नु पर्ने,

(झ) बैठकको कार्यसँग प्रत्यक्ष रुपले सम्बन्धित विषय बाहेक अन्य विषयको पुस्तक,समाचार पत्र वा अन्य कागजपत्रहरु पढ्न नहुने,

(ञ) बैठक कक्षमा मोबाईल फोन र अन्य हलुका विद्युतीय उपकरण प्रयोग गर्न नहुने,

(ट) सदन वा सभामुखको कुनै निर्णय बदर गरियोस् भन्ने प्रस्तावमाथि बोल्दाको अवस्थामा बाहेक सदन वा सभामुखको कुनै पनि निर्णयको आलोचना गर्नु नहुने।

९.२ छलफलमा भाग लिने सदस्यले पालना गर्नुपर्ने नियम :

क) कुनै सदस्यले बैठकमा बोलिरहेको समयमा अशान्ति, बैठकको मर्यादा भङ्ग वा अव्यवस्था उत्पन्न हुने कुनै काम गर्नु नहुने,

ख) सभामुखले पद अनुरुपको आचरण गरेको छैन भन्ने प्रस्ताव वा सभामुखले कुनै निर्णय वदर गरियोस् भन्ने प्रस्ताव माथिको छलफल बाहेक सभामुखको आचरण र निर्णयको आलोचना गर्नु नहुने,

ग) संविधानको धारा १९१ बमोजिम बहसमा बन्देज लगाएको विषयमा बोल्नु नहुने,

घ) कसैलाई व्यक्तिगत आक्षेप लगाउन नहुने,

ङ) अशिष्ट, अश्लिल, अपमानजनक वा कुनै आपत्तिजनक शब्द बोल्नु नहुने,

च) बोल्न पाउने अधिकारलाई बैठकको कार्यमा बाधा पार्ने मनसायले दुरुपयोग गर्नु नहुने,

छ) बैठकको कार्यसँग प्रत्यक्ष रुपले सम्बन्धित विषय बाहेक अन्य असम्बन्धित विषयमा बोल्न नहुने।

९.३ नियमापत्ति :

बैठकमा तत्काल विचराधीन रहेको कुनै कुरामा कुनै सदस्यलाई यस नियमावलीको कुनै नियमको उल्लङ्घन भएको हो सो खुलाई नियमापत्ति उठाउन सक्नेछन्। नियमापत्ति उठाउने सदस्यले सभामुखबाट स्वीकृत सूचक अभिव्यक्ति वा इशारा पाएपछि त्यस्तो विचाराधीन कुरामा बोलिरहेको सदस्यले बोल्न बन्द गर्नु पर्नेछ र नियमापत्ति उठाउने सदस्यले सोको आधार स्पष्ट गरी नियमापत्ति सम्बन्धी कुरा मात्र बोल्न पाउने व्यवस्था रहेको छ। नियमापत्ति सम्बन्धी कुरा बोलिसकेपछि त्यस्तो सदस्यले आफ्नो स्थान ग्रहण गर्नु पर्नेछ। बैठकमा उठाएको नियमापत्तिको निर्णय सभामुखले गर्ने र सोनिर्णय अन्तिम हुने प्रावधान रहेको छ ।

९.४ सदस्यको आचरण र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था:

(क) सभाको लक्ष्य पूर्ति गर्ने तथा सो उद्देश्यका लागि यस नियमावलीको पूर्ण पालना गर्ने,

(ख) समाजमा विद्यमान सार्वजनिक नैतिकता र आचरण अनुकूलको व्यवहार सदैव गर्ने,

(ग) सभाको बैठक वा आफू सदस्य भएको समितिमा उपस्थित भई यसका काम कारबाहीमा नियमित रुपमा भाग लिने तथा आफ्नो मताधिकारको प्रयोग गर्ने,

(घ) आफ्नो कर्तव्य निश्वार्थ रुपमाइमान्दारितापूर्वक तथा वस्तुनिष्ठ उत्तरदयीपूर्ण रुपले पालना गर्ने,

(ङ) बैठकसँग सम्बन्धित हरेका काम कारबाहीमा सदस्यहरुले सार्वजनिक उद्देश्यलाई महत्व दिने तथा निजी स्वार्थ र सार्वजनिक स्वार्थकाबीच द्वन्द हुने स्थिति भएमा स्पष्ट रुपमा सार्वजनिक स्वार्थका लागि उभिने,

(च) सभाका कुनै काम कारबाहीमा व्यक्तिगत, आर्थिक फाइदा वा शुल्क, पारिश्रमिक वा प्रतिशोध लिई बोल्ने, मतदान गर्ने वा भाग लिने काम नगर्ने,

(छ) सदस्यको हैसियतमा प्राप्त भएका गोप्य सूचना वा जानकारी बैठकको उद्देश्यका लागि मात्र प्रयोग गर्ने र आर्थिक फाइदाका लागि यसलाई कुनै अन्य व्यक्ति वा संस्थासँग लेनदेनको विषय नबनाउने,

(ज) सभाको वा आफू सदस्य भएको समितिमा विचाराधीन रहेको कुनै विषयमा आफ्नो व्यक्तिगत वानिजी स्वार्थ गाँसिएको भएमा स्वेच्छाले सो कुराको स्पष्ट रुपमा बुझिनेगरी बैठक वा समितिलाई जानकारी गराई सो विषयमा हुने छलफलबाट अलग रहने,

९.५ बैठकको सुव्यवस्थाः

१) चेतावनी

२) बैठक कक्षबाट निष्कासन

३) सदस्यको निलम्वन

४) सभामुखको विषेशाधिकार

५) कारबाही फिर्ता हुनसक्ने

६) बैठक स्थगित गर्न सक्ने अधिकार

९.६ सभामा पेश हुने प्रस्तावः-

१) विधेयक सम्बन्धी प्रस्ताव

२) छलफल समाप्तीको प्रस्ताव (नियम २४)

३) धन्यवाद प्रस्ताव (नियम ३६)

४) जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव (नियम ७२)

५) स्थगन प्रस्ताव (नियम ७८)

६) खर्च कटौतीको प्रस्ताव (नियम ७८)

७) विश्वासको मत (नियम १४३)

८) अविश्वासको प्रस्ताव (नियम १४४)

९) सभामुख वा उपसभामुखले पद अनुकुल आचरण नगरेको भन्ने प्रस्ताव (नियम १८०)

१०) अन्य प्रस्ताव

९.७ प्रदेशसभा नियमावलीका महत्वपुर्ण विषयः

१) अधिवेशन अहवान र अन्त्य (नियम ३)

२) बैठकको संचालन र स्थगन (नियम ६)

३) सभामुखको निर्वाचन (नियम ६)

४) उपसभामुखको निर्वाचन (नियम ९)

५) अध्यक्षता गर्ने सदस्यको मनोनयन (नियम ११)

६) वैठकको कार्यसुची (नियम १२)

७) समयावधिको निर्धारण (नियम १४)

८) नियमापत्ती (नियम २५)

९) विभाजन (नियम २८)

१०) प्रश्न सोध्न सक्ने (नियम ४०)

११) प्रश्न गर्न नपाईने विषयहरु (नियम ४९)

१२) समसामायिक विषयमा छलफल (नियम ५७)
१३) ध्यानाकर्षण (नियम ५९)
१४) अध्यादेश पेश (नियम ९४)
१५) विधेयक प्रस्तुत गर्ने अनुमतिको लागि सुचना (नियम९९)
१६) राजस्व र व्ययको अनुमान (नियम १२९)
१७) विनियोजन विधेयक सम्वधी कार्यविधी (नियम १३३)
१८) आर्थिक विधेयक (नियम १४०)
१९) विषयगत समितिहरु (नियम १४६)
२०) विशेषाधिकार र समितिको गठन (नियम १६७)
२१) अनुपस्थितिको सुचना (नियम १८३)
२२) संसदीय दलको कार्यालय (नियम १८६)
२३) सचिवको अधिकार (नियम २००)
२४) अभिलेखको सुरक्षा (नियम २०१)
२५) भाषा (नियम २०२)
२६) कानुनी राय सल्लाह सम्बन्धी व्यवस्था (नियम २०३)
२७) सदस्यप्रकाउसम्वन्धीजानकारी (नियम २०४)
२८) पोशाक तथा लोगो (नियम २०५)
२९) सदस्यको मनोनयन (नियम २०६)
३०) नियमहरुको निलम्बन (नियम २११)
३१) बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार (नियम २१२)
३२) नियमावलीको व्याख्या (नियम२१३)

१०.विदेशी अतिथिको भ्रमण

बागमती प्रदेश सभाका माननीय सभामुख सानु कुमार श्रेष्ठको निमन्त्रणामा मिति २०७८ कार्तिक ११ गतेदेखि १६ गतेसम्म **President Of The Assembly Of Extremadura,Spain** का **Hon'ble Ms.Blanca Martin Delgado** सहितको स्पेनिस प्रतिनिधिमण्डलले नेपाल भ्रमण गर्नु भएको थियो।२१ सदस्यीय भ्रमण प्रतिनिधिमण्डलले काठमाण्डौ,ललितपुर र भक्तपुरका ऐतिहासिक क्षेत्रका साथै धार्मिक क्षेत्रहरुको भ्रमण गरेको थियो।५ दिने नेपाल भ्रमणका क्रममा भ्रमण प्रतिनिधिमण्डलले लुम्बिनीको पनि भ्रमण गरेको थियो।दुई देशका प्रदेश सभाको अनुभव आदान प्रदान तथा भविष्यमा हुने सहयोग आदानप्रदानका विषयहरु सो भ्रमणको महत्वपूर्ण उपलब्धि रहेको छ।

स्पेनिश भ्रमण प्रतिनिधि मण्डललाई स्वागत गर्नुहुदैं मा.सभामुख सानु कुमार श्रेष्ठज्यू।

स्पेनिश भ्रमण प्रतिनिधि मण्डललाई स्वागत गर्नुहुदैं मा.उपसभामुख राधिका तामाङज्यू।

स्पेनिश भ्रमण प्रतिनिधि मण्डलसँगको भ्रमणमा मा.सभामुख सानु कुमार श्रेष्ठज्यू।

११.प्रदेश सभा सचिव

नेपालको संविधानको धारा १९५(१) बमोजिम प्रदेश प्रमुखले प्रदेश सभामुखको सिफारिसमा प्रदेश सभाको सचिव नियुक्त गर्ने प्रावधान रहेको छ। प्रदेश सभा सचिवको योग्यता, काम, कर्तब्य, अधिकार तथा सेवाका शर्त प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ। प्रदेश सभा बागमती प्रदेश सभाको पहिलो सचिवको रुपमा श्री रामशरण घिमिरे २०७५ कार्तिक १४ गतेदेखि २०७६ फागुन १८ गतेसम्म कार्यरत रहनु भएको थियो। २०७६ फागुन २२ गतेदेखि प्रदेश सभा बागमती प्रदेशको सचिवको रुपमा श्री कृष्ण हरि खड्का कार्यरत रहनु भएको छ।

डा. रोजनाथ पाण्डे पूर्व सचिव	रामशरण घिमिरे पूर्व सचिव	कृष्ण हरि खड्का सचिव

१२.प्रदेश सभा सचिवालय

१२.१. स्वीकृत संगठन तालिकाः

प्रदेश सभा सचिवालयको संगठन संरचना

प्रदेश सभा सचिव
रा.प. विशिष्ट श्रेणी -१

सचिवालय सचिव
सहसचिव रा.प.प्रथम (प्रशासन)-१

सचिवालय
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र.(प्र./सा.प्र.)-१

कार्य व्यवस्था शाखा
उपसचिव रा.प.द्वितिय (प्र./सा.प्र.)-१

कार्य व्यवस्था इकाई
शाखा अधिकृत रा.प.तृ. (प्र./सा.प्र.)-२
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र.(प्र./सा.प्र.)-१
हलुका सवारी चालक श्रेणीविहीन-३
कार्यालय सहगोगी श्रेणीवविहिन-३

प्रश्न तथा वितरण इकाई
शाखा अधिकृत रा.प.तृ. (प्र./सा.प्र.)-१
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र. (प्र./सा.प्र.)-१

अभिलेख इकाई
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र. (प्र./सा.प्र.)-१

कानून तथा विधेयक शाखा
उपसचिव रा.प.द्वितिय. (न्याय/कानून)-१
कानून अधिकृत रा.प.तृ. (न्याय/कानून)-१
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र. (प्र./सा.प्र.)-१

प्रशासन शाखा
उपसचिव रा.प.द्वितिय.(प्र./सा.प्र.)-१

प्रशासन,योजना तथा मर्यादापालन इकाई
शाखा अधिकृत रा.प.तृ.(प्र./सा.प्र.)-१
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र.(प्र./सा.प्र.)-१
मर्यादापालक प्र.नि.-१, मर्यादापालक-६

आर्थिक प्रशासन तथा सदस्य सुविधा इकाई
लेखा अधिकृत रा.प.तृ.(प्र./सा.प्र.)-१
स.ले.पा. रा.प.अनं.द्वि.(प्र./सा.प्र.)-१

प्रविधि व्यवस्थापन इकाई
क.अधिकृत रा.प.तृ.(विविध)-१
माइक संचालक रा.प.अनं.प्र.(विविध)-२
नायब सुब्बा रा.प.अनं.प्र. (प्र./सा.प्र.)-१
क.अपरेटर रा.प.अनं.प्र.(विविध)-१
इलेक्ट्रिसियन रा.प.अनं.प्र.(इन्जि)-१

१२.२. प्रस्तावित संगठन तालिकाः

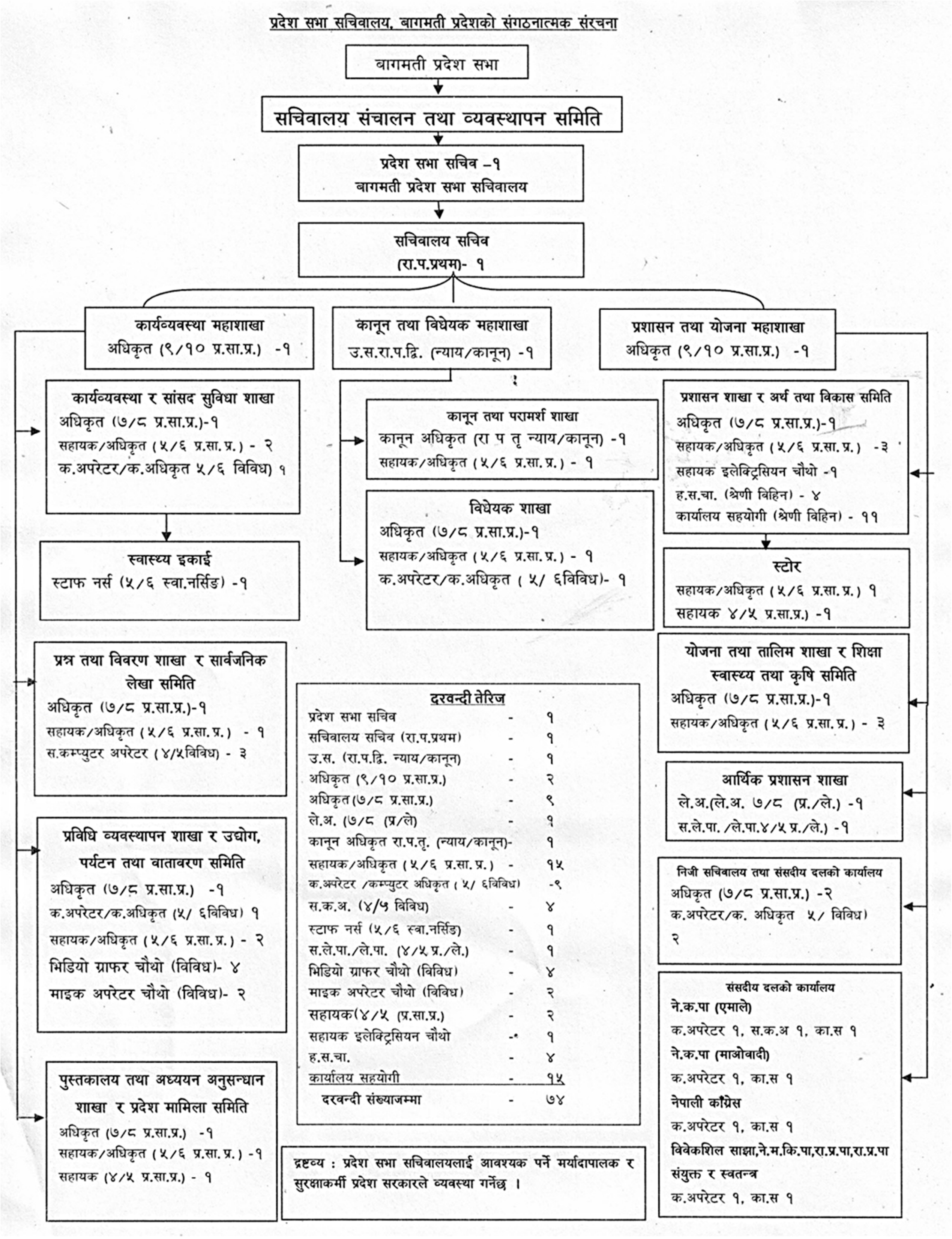

१२.३. कर्मचारी विवरणः

कृष्ण हरि खड्का
सचिव

प्रदेश सभा सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारी

सपना अधिकारी
उपसचिव(कानून)

सुन्दर पन्त
अधिकृत आठौं

गोविन्द अधिकारी
लेखा अधिकृत

अम्बिक घिमिरे
अधिकृत सातौं

मनोज कुमार गुप्ता
कानून अधिकृत

शिवराम बोहरा
अधिकृत छैठौं

त्रिपुरारी बखेल
अधिकृत छैठौं

कृष्ण कुमारी खरेल
अधिकृत छैठौं

प्रतिमा सापकोटा
अधिकृत छैठौं

उमेश सोती
कम्प्युटर अधिकृत छैठौं

मुक्तिनाथ घिमिरे
अधिकृत छैठौं

मिना तिमल्सीना
सह-लेखापाल

धिरज ढकाल
माईक अपरेटर

सुशान्त महत
माईक अपरेटर

चन्द्र प्रसाद घिमिरे
सहायक इलेक्ट्रिशियन

बल बहादुर तामाङ
ह.स.चा

तारा थापा
ह.स.चा.

राजु कार्की
ह.स.चा.

पार्वती श्रेष्ठ
का.स

सविना तामाङ
का.स

सुमन घिमिरे
का.स

रामकुमारी चौरेल
माली

मिना ओझा
सरसफाईकर्ता

स्वकिय सचिवालय तथा स्वास्थ्य इकाईमा कार्यरत कर्मचारीहरु

डा. लोकेश भुजेल
मेडिकल अधिकृत

भवानी अधिकारी
मा. सभामुखको प्रमुख स्वकीय सचिव

एलिसा थापा
मा. उपसभामुखको स्वकीय सचिव

संसदीय दलमा कार्यरत कर्मचारीहरु

रिपेश दाहाल
कम्प्युटर अपरेटर

रविन्द्र नापित
कम्प्युटर अपरेटर

श्रृजना स्याङतान
कम्प्युटर अपरेटर

सरिता घिमिरे
कम्प्युटर अपरेटर

गंगा लामिछाने
स. कम्प्युटर अपरेटर

सुशिला भट्टराई
का.स

दिलिप काफ्ले
का.स

सुनिता दाहाल
का.स

सपना माया रुम्बा
का.स

सुरक्षामा कार्यरत मर्यादापालक तथा सुरक्षाकर्मी

धुर्व वावु दवाडी
मर्यादापालक

आशा कुमारी लामा
सह मर्यादापालक

रामजी कुमार कार्की
सह मर्यादापालक

योगीराज नेपाल
सह मर्यादापालक

रामचन्द्र कार्की
प्र.स.नी

१२.४. संसदीय दलः

प्रदेश सभामा प्रतिनिधित्व भएका सबै राजनीतिक दल र स्वतन्त्र सदस्यको संसदीय दलको कार्यालय रहने व्यवस्था रहेको छ। संसदीय दलको कार्यालय सञ्चालनको व्यवस्था सचिवालयले मिलाउने व्यवस्था रहेको छ।

ने.क.पा.(एमाले) संसदीय दलको कार्यालय

ने.क.पा.(माओवादी केन्द्र) संसदीय दलको कार्यालय

नेपाली काङ्ग्रेस संसदीय दलको कार्यालय

साना दलहरुको संसदीय दलको कार्यालय

१२.५. अभिलेख व्यवस्थापनः

१) प्रदेश सभाबाट पारित विधेयकहरु संग्रहको रुपमा प्रकाशन गरेको र संशोधनविधेयकहरुलाई समेत समावेश गरी विधेयक संग्रह प्रकाशन गरेको।

२) संसदीय समितिहरुको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने गरेको।

३) संसदीय समितिहरुबाट पारित गरेका विधेयकहरुको प्रतिवेदनहरुलाई एकमुष्ठ रुपमा प्रकाशन गरेको।

४) प्रत्येक वर्ष संसदको दर्पण प्रकाशन गरेको।

५) प्रदेश सभाको संक्षिप्त परिचय प्रकाशन गरेको।

६) प्रदेश सभाको टेलिफोन डाईरेक्ट्री प्रकाशन गरेको।

७) प्रदेश सभाका महत्वपूर्ण कानूनहरुको संगालो प्रकाशन गरेको।

८) प्रदेश सभाको कार्यसूची, वाचनपत्र र संक्षिप्त विवरण एकिकृत रुपमा प्रकाशनगरेको।

९) सम्पूर्ण विवरणहरु (Verbatim) प्रकाशन गरेको।

१०) समितिहरुबाट हुने गरेका स्थलगत अवलोकन प्रतिवेदनहरु प्रकाशन गरेको।

१२.६. सम्पूर्ण विवरण

प्रदेश सभा बैठकमा रेकर्ड भएका आवाजहरुलाई अक्षराकं (भर्बेटिम)गर्ने सम्पूर्ण विवरणको कार्य प्रदेश सभा सचिवालयले गरिरहेको छ।हाल प्रदेश सभाको चालू अधिवेशनसम्म आईपुग्दा सम्पूर्ण विवरणको कार्य निम्नानुसार अगाडी बढिरहेको छ।

सि.नं.	अधिवेशन	अवस्था
१.	पहिलो अधिवेशन	समाप्त
२.	दोश्रो अधिवेशन	समाप्त
३.	तेश्रो अधिवेशन	समाप्त
४.	चौथो अधिवेशन	समाप्त
५.	पाचौं अधिवेशन	समाप्त
६.	छैठौं अधिवेशन	समाप्त
७.	सातौं अधिवेशन	सुरु
८.	आठौं अधिवेशन	सुरु

१२.७. डिजिटल संसद:

प्रदेश सभा सचिवालयलाई डिजिटल संसदको रुपमा लैजाने प्रयास गरिएको छ। प्रदेश सभा, प्रदेश सभाका समितिहरुको बैठक, सचिवालयको कार्यक्रम तथा महत्वपूर्ण विषयवस्तुहरु सचिवालयमा डिस्प्ले (Display) गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।जस अनुसार मा. सभामुख, मा. उपसभामुख, सचिव, सबै संसदीय दल, बैठक कक्ष, मर्यादापालक कक्ष तथा सचिवालयको महत्वपूर्ण स्थानहरुमा डिजिटल डिस्प्ले जडान गरिएको छ। यस्तै प्रदेश सभा सचिवालयमा २ वटा एलईडी डिस्प्ले (LED DISPLAY)समेत जडान भएको छ।

१२.८. सचिवालय वार्षिक बजेटः

आर्थिक वर्ष (२०७४-७५)		
कूल बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
रु १३,४४,५५,६००।-	रु ७,७०,२८,०६६।-	५७.२९

आर्थिक वर्ष (२०७५-७६)		
कूल बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
रु ३८,९२,०१,०००।-	रु २३,५६,९०,९५४।-	६०.५६

आर्थिक वर्ष (२०७६-७७)		
कूल बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
रु ३८,०३,९०,०००।-	रु २१,२५,४२,२३५।-	५५.८७

आर्थिक वर्ष (२०७७-७८)		
कूल बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
रु ३१,९५,२३,०००।-	रु १९,५०,७७,८९०.८६।-	६१.०५

आर्थिक वर्ष (२०७८-७९) २०७८ पौष सम्मको		
कूल बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
रु ३४,०१,३८,०००।-	रु ८,४२,९०,३१७।-	२४.७८

१२.९ सचिवालयको आ.ब. २०७८/०७९ को वार्षिक कार्यक्रमहरु

वार्षिक कार्यक्रम	
सि.नं.	कार्यक्रम
१	विषयगत समितिको सभापतिको नेतृत्वमा अन्तरप्रदेश अनुभव आदानप्रदान
२	प्रदेश सभाका समितिलाई विज्ञ/विशेषज्ञ सेवा
३	विषयगत समितिको स्थलगत अध्ययन, अवलोकन तथा अनुगमन
४	विषयगत समितिका सदस्यहरुको कार्यक्षेत्र बमोजिम क्षमता अभिवृद्धि तालिम
५	सभामुख तथा उप-सभामुखको नेतृत्वमा अन्तरप्रदेश अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम
६	विषयगत समितिको कार्यक्षेत्र बमोजिम विज्ञ तथा सरोकारवालासँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया
७	वार्षिकोत्सव, सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट प्रस्तुती व्यवस्थापन खर्च
८	प्रदेश सभा सचिवको नेतृत्वमा अन्तरप्रदेश अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम
९	प्रत्यायोजित कानूनको विषयमा सरोकारवालासँग छलफल
१०	प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहमा सार्वजनिक लेखा समिति गठन र त्यसको प्रभावकारिता सम्बन्धी स्थानीय तहसंग छलफल तथा अन्तर्क्रिया
११	मा. सभामुख तथा मा.उपसभामुखको स्थानीय तहको प्रमुख/उपप्रमुखसंग प्रदेशका कानून सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया तथा छलफल
१२	विधायन मस्यौदा तथा प्रतिवेदन लेखन
१३	प्रदेश सभाको लोगो डिजाइन तथा खरिद

१२.१०. पुस्तकालय तथा पिजनहोल

पिजन होल

१२.११. मर्यादापालक र सुरक्षाकर्मीः

मर्यादापालक सामूहिक तस्विर

सुरक्षाकर्मी सामूहिक तस्विर

१२.१२. वार्षिकोत्सव कार्यक्रम:

प्रदेश सभाको पहिलो बैठक २०७४ माघ १८ गते बसेको दिनलाई आधार मानेर हरेक वर्ष माघ १८ गतेलाई प्रदेश सभाको वार्षिकोत्सवको रुपमा मनाउने गरिएको छ। गत वर्ष २०७७ माघ १८ गते पनि प्रदेश सभाको तेस्रो वार्षिकोत्सव मनाइएको थियो। सो अवसरमा प्रदेश सभाको तेस्रो वर्षको सम्पूर्ण बैठकमा उपस्थित हुनु हुने ७ जना माननीय सदस्यहरुलाई कदर स्वरुप दोसल्ला ओढाएर प्रशंसा पत्र प्रदान गरिएको थियो भने आफूलाई दिईएको जिम्मेवारी लगनशिल र ईमान्दार भई कार्यसम्पादन गर्नुहुने कर्मचारीहरुलाई पनि पुरस्कार सहित प्रमाण पत्र वितरण गरिएको थियो।

१३. सचिवालयको भौतिक प्रगतिः

१)	समितिका सभापतिहरुको कार्यकक्ष (५वटा) निर्माण गरिएको।
२)	समितिको वैठक कक्ष (४ वटा) निर्माण गरिएको।
३)	सचिवालयमा डिजिटल डस्प्ले र सिसि टिभि जडान गरिएको।
४)	प्रदेश सभा हलमा कुर्सी,माइकजडान गरी दर्शक दीर्घालाई व्यवस्थित वनाइएको।
५)	प्रदेश सभामा मतदान कोठा निर्माण गरिएको।
६)	नागरिक वडापत्र, सुचनाको वोर्ड र नक्सा, कोठाहरुलाई नम्वरिङ्ग गरिएको।
७)	प्रदेश सभा सचिवालयको भवनको माथिल्लो भागमा पानी नचुहिने गरी छाना राखिएको।
८)	संसदीय दलको कार्यालयहरु निर्माण गरिएको।
९)	सवारी साधन पार्किङ्ग (२ वटा) मर्मत गरिएको।
१०)	सचिवालयमा वाथरुमहरु(४ वटा) निर्माण गरिएको।

१४.सचिवालयको आगामी कार्यदिशाः

१)	प्रदेश सभा भवन निर्माण गर्ने।
२)	मा.सभामुख र मा. उपसभामुखको आवास भवन निर्माण गर्ने।
३)	चमेना गृह निर्माण गर्ने।
४)	व्यारेक भवन निर्माण गर्ने।
५)	समितिको वैठक कक्ष निर्माण गर्ने।
६)	सचिवालयमा राष्ट्रिय वाणिज्य वैंकको ATM निर्माण गर्ने।

प्रकाशक

प्रदेश सभा सचिवालय

बागमती प्रदेश

हेटौंडा, मकवानपुर, नेपाल

ईमेलः state3assembly@gmail.com

फोन नं ०५७-५२४८८९, ०५७-५२७५०८, ०५७-५२३२३२